

Friluftsliv for barn og unge i ferie og fritid

Trøndelag fylkeskommune 19.01.2022

Om prosjektet:

Friluftsliv for barn og unge i ferie og fritid

Hovedmål

“Målet for prosjektet er å kartlegge og systematisk videreutvikle suksessrike aktivitetstiltak innen friluftsliv for barn og unge i ferie og fritid.»

Effektmål

«Organisasjoner, kommuner og friluftsråd som driver med fritidstilbud for barn og unge innen ferie og fritid skal ha et bedre kunnskapsgrunnlag for å rekruttere og gi gode friluftslivsaktiviteter for barn og unge.»

«Flere barn og unge har et godt fritidstilbud innen friluftsliv.»

- Finansiert av Klima- og miljødepartementet, FL er prosjektansvarlig og gjennomfører prosjektet.
- Startet i 2019, oppstartsmøte med mange aktører
- Organisert med en styringsgruppe (KLD, Mdir, Viken FK, Norsk Friluftsliv og FL).
- En overordnet arbeidsgruppe (mange organisasjoner).

A group of people are canoeing on a calm lake. In the foreground, a green canoe with two people is visible. Behind it, several other green canoes with groups of people are scattered across the water. The shoreline is lined with tall reeds and trees with autumn foliage in shades of green, yellow, and orange. The background shows a forested hillside with some rocky outcrops.

Hva er omfanget av friluftsjaktiviteter for barn og unge i ferie og fritid?

Foto: Dalane Friluftsråd

Hva er omfanget av friluft aktiviteter for barn og unge i ferie og fritid?

Resultater fra NINA rapport 1801.

- Deltakelse i organiserte **fritid**saktiviteter er høy, men avtar med alder. 92% deltakelse for 6-12 åringer til 40% deltakelse blant 16-19 åringer.
- Omtrent 10% av barn og unge er medlem i en **friluft**sorganisasjon. Det er høyest deltakelse blant de yngste (6-12 år)
- Deltakelse i organisert friluftsliv er lavere enn i deltakelse i andre organiserte aktiviteter som idrett og kultur

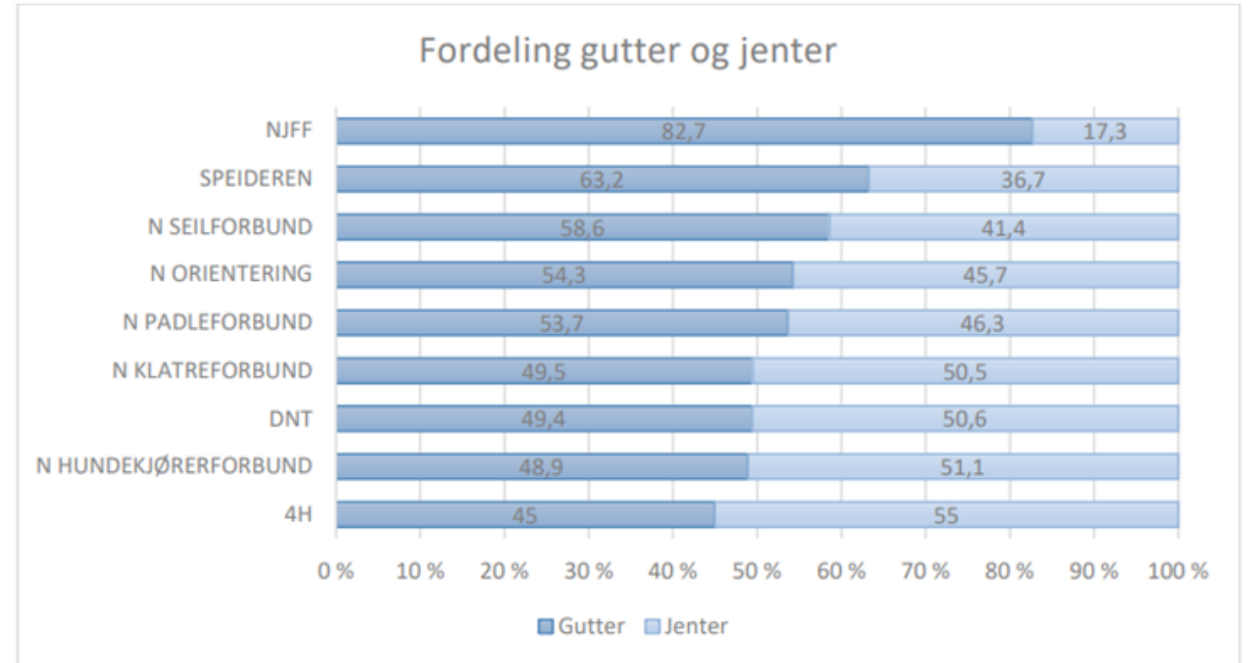
Wold, L.C., Skår, M. og Øian, H. (2020). Barn og unges friluftsliv. NINA Rapport 1801. Norsk institutt for naturforskning. <https://brage.nina.no/nina-xmloi/handle/11250/2652475>

Foto: Fjordane Friluftsråd

Deltakelse i friluftsansjoner

- Deltakelse i friluftsansjoner er størst blant barn og avtar i ungdomsårene. De er imidlertid forskjeller mellom ulike organisasjoner.
- Oslo har den høyeste andelen av barne- og ungdomspopulasjonen som er med i en av de undersøkte friluftsansjoner
- Samlet er det flere gutter enn jenter med i organiserte frilftsaktiviteter

Figur 10 Fordeling mellom gutter og jenter for de ulike organisasjonene. Tallene gjelder for hhv. 2018 (NJFF, Speideren, Norges Seilforbund, Norsk Orientering, Norsk Padleforbund, Norsk Klatreforbund og Norges hundekjøreforbund) og 2019 (4H, DNT).

Wold, L.C., Skår, M. og Øian, H. (2020). Barn og unges friluftsliv. NINA Rapport 1801. Norsk institutt for naturforskning. <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2652475>

Anbefalinger fra FLs omfangsrapport

1. Det er viktig at det opprettholdes desentraliserte friluftslivstilbud over hele landet.
2. Det er viktig at et bredt friluftstilbud opprettholdes
3. Det bør arbeides for at flere barn og unge blir medlem i en friluftslivsorganisasjon
4. Manglende kunnskap om barn og unge med ulike utfordringer får muligheten til å utøve friluftsliv på lik linje som andre barn

Hentet fra: FL Rapport, *Omfang av friluftaktiviteter for barn og unge.*

Foto: Salten Friluftsråd

Anbefalinger fra FLs omfangsrapport

5. Det er viktig at det tilrettelegges for at alle kan delta i friluftslivsaktiviteter

6. Gode og forutsigbare rammevilkår er avgjørende for å opprettholde og utvikle aktivitetstilbudet.

7. Vi anbefaler at det vurderes sterkere samarbeid mellom friluftslivs- og idrettsorganisasjonene for å styrke og utvikle aktivitetstilbudet til barn.

8. Allemannsretten, lett og trygg tilgang til naturområder og relevant tilrettelegging av disse er nødvendige forutsetninger for barn og unges friluftsliv i ferie og fritid

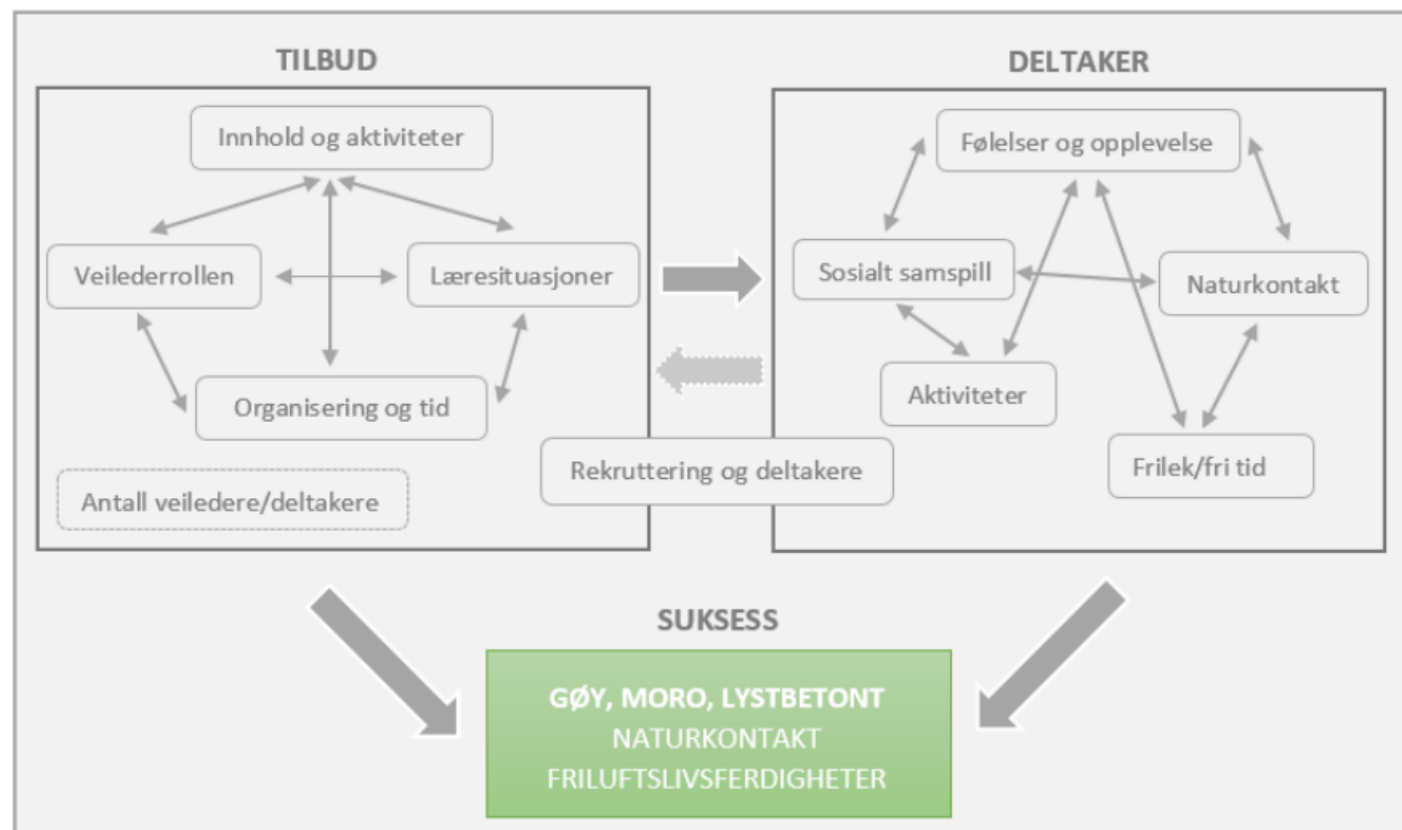
Hentet fra: FL Rapport, *Omfang av friluftaktiviteter for barn og unge.*

Hva er det som gjør at barn og unge trives med friluftssaktiviteter?

Foto: Ishavskysten Friluftsråd

Forhold som påvirker suksessen til et tilbud

Figur 15 Modell for hvilke forhold som virker inn på suksess, gjennom erfaringer fra feltarbeid på ulike friluftslivstilbud.

Wold, L.C., Skår, M. og Øian, H. (2020). Barn og unges friluftsliv. NINA Rapport 1801. Norsk institutt for naturforskning. <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2652475>

Faktorer som kan bidra til at flere får et godt friluftslivstilbud

→ **Lavterskel:** At tilbudet er lavterskel øker mulighetene for at hvem som helst kan være med. Tiltak: gratis eller lav deltakeravgift, ingen påmelding og lite krav om utstyr - eventuelt muligheter for å låne utstyr.

→ **Markedsføring:** målrettet og oppsøkende markedsføring til enkeltpersoner eller grupper. Informasjon via skoler, gjerne også i form av lapper heller en via elektroniske plattformer.

→ **Gjennomføring:** Tilbud til ulike aldersgrupper slik at tilbudet har en kontinuitet. Jobb over tid – gjennomfør selv om oppmøtet ikke er veldig stort til å begynne med. Inkluder aktiviteter/innhold som ikke krever spesielle forkunnskaper.

Wold, L.C., Skår, M. og Øian, H. (2020). Barn og unges friluftsliv. NINA Rapport 1801. Norsk institutt for naturforskning. <https://brage.nina.no/nina-xmloi/handle/11250/2652475>

Foto: Sunnmøre Friluftsråd

Faktorer som påvirker suksessen til et friluftslivstilbud

- Faktorer som påvirker opplevelse, og om barn og unge har det gøy
- Faktorer som påvirker lystbetont læring av friluftsliv
- Faktorer som påvirker naturopplevelse

Foto: Oslo og Omland Friluftsråd

Hva er det som gjør at barn og unge trives med friluftsjaktiviteter?

Hentet fra FLs arbeid med suksesskriterier:

Det finnes ikke en «suksessoppskrift» på den perfekte aktivitet – men noen faktorer er grunnleggende.

Trygghet i naturen er en forutsetning for å trives. Å bidra til at barn blir trygge i naturen er derfor viktig.

Trivsel:

- Aktiviteten må gi mestring
- Aktiviteten må oppleves som morsom.
- Deltakerne får prøve nye ting

- Bør oppleve progresjon
- Gode ledere
- Faste møteplasser

Læring/mål for aktiviteten:

- Deltakerne må lære noe (jf. Grunnleggende friluftsfærdigheter)
- Progresjon
- Medvirkning
- Bruk av flere sanser

Grunnleggende friluftslivsferdigheter

Grunnleggende friluftslivsferdigheter er kunnskap, holdninger og ferdigheter som gjør at en kan ferdes og oppholde seg trygt i naturen på egne premisser, aleine og sammen med andre, naturvennlig og hensynsfullt.

Definisjonen og de ti grunnleggende friluftslivsferdighetene er utvikla av Norsk Friluftsliv, Den Norske Turistforening og Friluftsrådenes Landsforbund

Grunnleggende friluftslivsferdigheter

Holdninger til og kunnskap om naturen

1. Ha tilstrekkelig kunnskap og holdninger til å utøve et naturvennlig og bærekraftig friluftsliv.
2. Ha nødvendig kunnskap om de rettigheter, plikter og hensyn som allemannsretten innebærer.

Sosiale ferdigheter og kompetanse

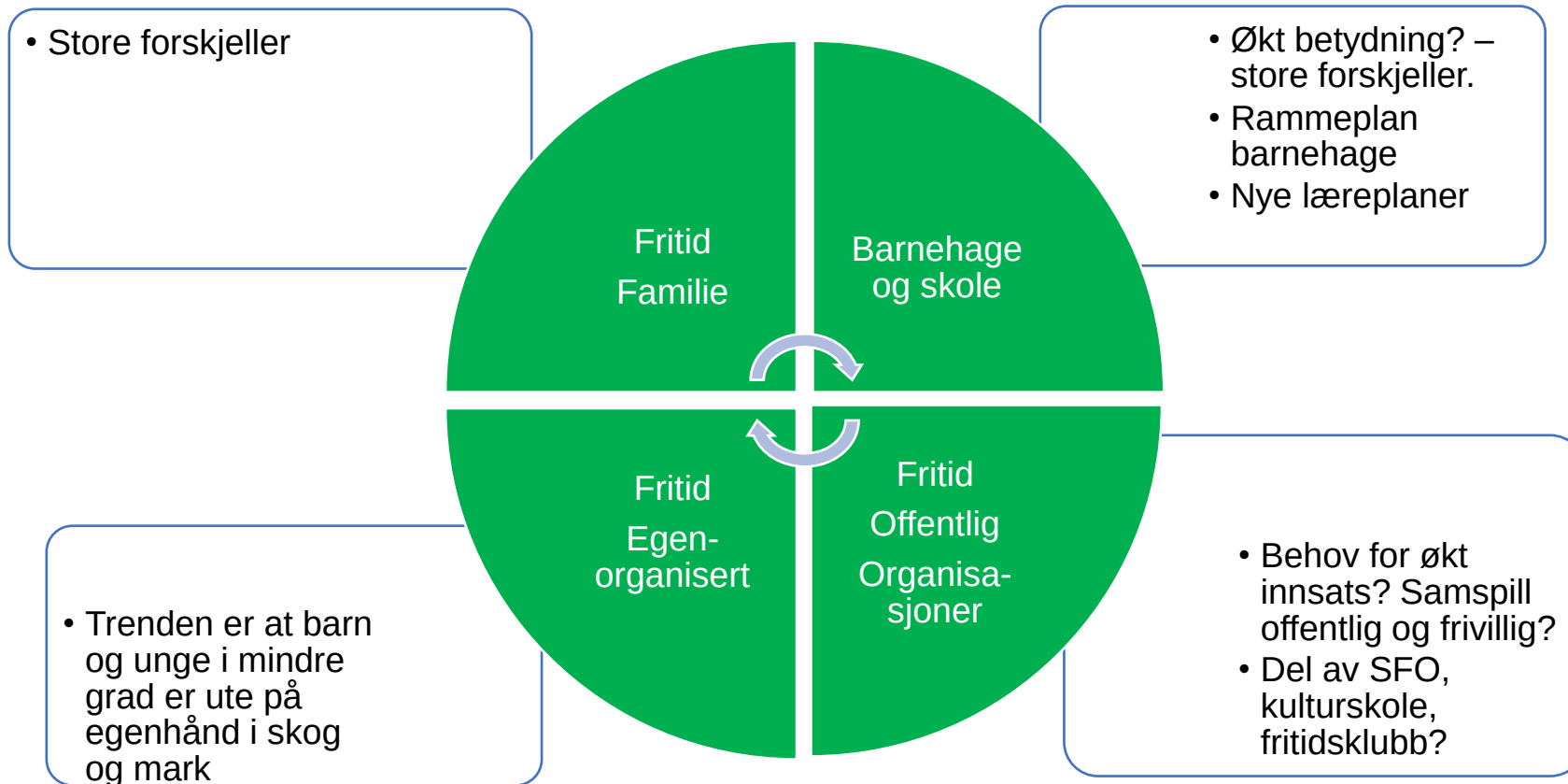
3. Kunne vurdere trygt friluftsliv ut fra naturforhold, vær, egne og gruppas ferdigheter
4. Kunne ta hensyn til andre.
5. Kunne hjelpe seg selv og andre.

Fysiske og praktiske ferdigheter

6. Kunne ferdes i ulike typer terreng
7. Kunne finne fram i naturen
8. Kunne planlegge turer og aktivitet
9. Kunne etablere en god raste- og leirplass, og etterlate naturen like fin som før.
10. Kunne kle seg og pakke utstyr, klær, mat og drikke etter vær, føre og aktuell aktivitet.

Friluftsliv for barn og unge

Barn og unges arenaer for friluftsliv i endring

**Hvordan kan/ hva skal til for at organisasjoner
og kommuner kan tilby jevnlig
friluftslivsaktiviteter for flere barn og unge?**

Foto: Sunnmøre Friluftsråd

Hvordan kan/ hva skal til for at organisasjoner og kommuner kan tilby flere friluftslivsaktiviteter for barn og unge?

Hentet fra NINA rapport 1801:

Faktorer som kan bidra til at flere får et godt friluftslivstilbud

- Lavterskel
- Markedsføring
- Gjennomføring

- Wold, L.C., Skår, M. og Øian, H. (2020). Barn og unges friluftsliv. NINA Rapport 1801. Norsk institutt for naturforskning. <https://brage.nina.no/nina-xmloi/handle/11250/2652475>

Hentet fra FLs arbeid med suksesskriterier:

Tilgjengelighet og lavterskel;
Deltakeravgift, utstyr, påmelding, transport/oppmøtested, aktiviteter i nærmiljøet, rekruttering til aktiviteter.

Aktiviteter tilpasset målgruppen

Forskningen og erfaringen har mange likheter.

Viktig for arrangørene

- Forutsigbare rammevilkår
- Aktiviteter som er gjennomførbare over tid
- Tilgang til personale, utstyr, frivillige, kompetanse
- Fasiliteter, tilrettelagte områder

Foto: Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal

Takk for meg!

Kontakt:

Ingrid Larsen Wigestrland, ingridw@friluftsrad.no

www.friluftsrad.no

